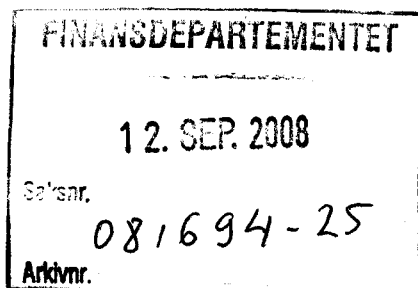

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår ref. AKH/FJ/MOJ/gjc

Deres ref. 08/694 TM

Dato 10. september 2008

Høringssvar – evaluering av de etiske retningslinjene for Statens Pensjonsfond – Utland

LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke, har gjennomgått høringsnotatet ”Evaluering av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland”, og vi ønsker med dette å komme med våre merknader.

Det er et stort nasjonalt ansvar å forvalte Statens Pensjonsfond på en god måte. LHL mener det derfor var positivt at det i 2004 ble fastsatt etiske retningslinjer for Statens Pensjonsfond – Utland (SPU), og at retningslinjene nå blir evaluert.

LHL vil understreke at det er et stort behov for å endre retningslinjene når det gjelder SPU's investeringer i tobakksindustrien.

Negativ filtrering av tobakksindustrien

LHL ønsket at myndighetene allerede i 2004 skulle vedta retningslinjer om at SPU gjennom negativ filtrering burde utelukke investering i selskaper som produserer tobakk. LHL håper at dette nå blir tatt inn som bestemmelse i retningslinjene.

Tobakkskonvensjonen

Etter at de etiske retningslinjene ble vedtatt har tobakkskonvensjonen trått i kraft, og Norge har fått andre internasjonale forpliktelser på dette området. Norge var det første landet som ratifiserte tobakkskonvensjonen og har i tråd med konvensjonen gjennomført omfattende nasjonale tiltak. Det er samtidig viktig å understreke at konvensjonen også skal virke som et felles politisk verktøy for å bekjempe tobakksbruken i et globalt perspektiv. Når Norge aktivt investerer i tobakksindustrien strider dette mot konvensjonens intensjon, og det bryter også med WHO's anbefalinger om å prioritere tobakk høyest av alle globale helsespørsmål.

I følge årsrapporten for fondet er de totale investeringene i tobakksindustrien på til sammen 13,3 milliarder norske kroner, en oppgang på 28,9 prosent siden 2006.

Politisk- og folkelig opinion

Graver-utvalget diskuterte i sin utredning i 2003 om tobakk burde utelukkes fra Petroliumsfondet gjennom negativ filtrering. Senere, under Stortingets behandling av Petroliumsfondets etiske retningslinjer ved Revidert nasjonalbudsjett i 2004, fremmet Finanskomiteens representanter fra de tre partiene SV, SP og Kystpartiets forslag om forbud mot investering i tobakksindustrien. Dessverre fikk ikke dette forslaget flertall på Stortinget.

I forbindelse med et forslag (april 2007) fra tre stortingsrepresentanter (Hans Olav Syversen, Bjørg Tørresdal og Ingebrigt S. Sørfonn) om å avvikle investeringer i tobakksprodusenter, åpnet finansministeren for å ta hensyn til det norske folks mening om investeringer i Tobakksindustrien.

”Som finansminister har jeg et ansvar for at fondet blir forvaltet på best mulig måte i samsvar med det norske folks ønsker. Spørsmålet jeg må stille er derfor hvorvidt vi kan anta at brede lag av befolkningen ser på tobakk på den måten forslagsstillerne gjør. Dette er et spørsmål jeg mener det er naturlig å komme tilbake til i forbindelse med den varslede evalueringen av de etiske retningslinjene.” (Kristin Halvorsen, mai 2007.)

Organisasjonen Tobakksfritt, hvor LHL er aktiv medlem, har på bakgrunn av finansministerens ønske om å høre hva det brede lag av befolkningen mener, gjennomført en Landsomfattende Omnibus høsten 2007. Ut fra resultatene av spørreundersøkelsen kan det konkluderes med at det i befolkningen er et klart flertall på 68 prosent som er uenig i at det bør investeres i tobakksindustrien. LHL oppfordrer til at det lyttes til folkemeningen i dette spørsmålet.

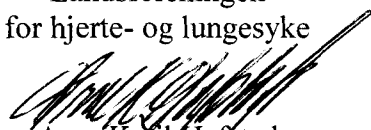
Uetisk i den tredje verden

LHL er av den oppfatning at tobakksindustrien sett under ett opptrer på en måte som ikke er forenlig med de verdier og etikk vi mener bør ligge til grunn i de selskaper Staten investerer i. Tobakksindustrien markedsfører sine produkter aggressivt i fattige utviklingsland. De jobber også intenst for at disse landene ikke skal innføre restriksjoner for tobakksbruk slik det er i-landene og den vestlige verden. I fattige land får forbruk av tobakk ekstra store konsekvenser for levekårene. Studier fra Bangladesh viser at en husholdning kan bruke 10 ganger mer penger på tobakk enn på utdanning. Ved nikotinavhengighet blir fattige mennesker fanget i et vedvarende forbruk.

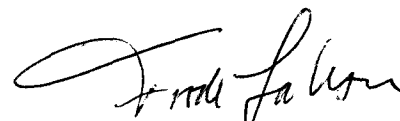
Statlig dobbelmoral

LHL mener politikken ikke henger sammen når staten på den ene siden jobber for at færre skal bruke tobakk og på den andre siden tjener penger på dem som selger tobakk. Det blir dobbeltmoral når helsemyndighetene arbeider for tobakksfrihet innenlands og gjennom internasjonalt samarbeid, samtidig som vi støtter en industri som med sine produkter har bidratt til 100 millioner dødsfall i det 20 århundre. Norge må ha en forpliktelse til å bidra til forebygging av for tidlig død og lidelse på grunn av tobakksbruk.

Med vennlig hilsen
Landsforeningen
for hjerte- og lungesyke

Arne Kjetil Hafstad
fung. forbundsleder

Frode Jahren
generalsekretær